

POSITIV ATFERDSSTØTTE (PAS)

Ettårig høyere yrkesfaglig utdanning - deltid

30 studiepoeng

Gyldig fra 2025

Godkjent i Utdanningsutvalget den 04.12.24 (UU/F-sak 84/24)

Studiet er akkreditert av fagskolens styre den 05.12.24 (styresak 24_9_3D)

Med forbehold om endringer

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Opptakskrav	3
3. Overordnet læringsutbytte	4
4. Studiets struktur og faglig progresjon.....	6
4.1 Emneoversikt	6
5. Undervisningsformer og læringsaktiviteter.....	8
6. Praksis	8
6.1 Organisering av praksis	8
7. Vurdering.....	9
7.1 Eksamens- og vurderingsordninger	9

1. Innledning

Denne utdanningen gir studentene en grundig forståelse av positiv atferdsstøtte og hvordan denne tilnærmingen kan forbedre livskvaliteten for personer med utviklingshemming og funksjonsnedsettelse. Kandidatene vil lære om kommunikasjon, utviklingshemming, autismespekterforstyrrelser, og andre funksjonsnedsettelser, samt de biologiske, psykiske og miljømessige faktorene som påvirker utfordrende atferd. Utdanningen dekker også etikk, verdier, relevante lover og menneskerettighetskonvensjoner.

Studentene vil utvikle ferdigheter i å anvende positiv atferdsstøtte i observasjon, kartlegging, planlegging og iverksetting av tiltak som fremmer meningsfulle liv. De vil også lære å identifisere og reflektere over etiske utfordringer, samt tilrettelegge tjenestetilbud som øker livskvalitet og mestring.

Utdanningen fremmer prinsippene om likeverd og selvbestemmelse, og utvikler en etisk grunnholdning som sikrer faglig forsvarlig arbeidsutøvelse. Studentene vil lære å utføre individuelt miljøarbeid, bygge relasjoner med fagfeller og nærpå personer, og samarbeide med andre faggrupper og pårørende for å utvikle støttetiltak som fremmer mestring og økt livskvalitet for brukerne.

2. Opptakskrav

Fagskolestudiet Positiv atferdsstøtte (PAS) har spesielle krav til opptak.

For å kunne bli tatt opp som student må du ha fagbrev eller vitnemål fra ett av følgende utdanningsløp:

- *Helse og oppvekst, herunder*
 - *Aktivitørfaget*
 - *Ambulansefaget*
 - *Apotekteknikk*
 - *Barne- og ungdomsarbeiderfaget*
 - *Fotterapi*
 - *Helsearbeiderfaget (eller Hjelpepleier)*
 - *Helsesekretær*
 - *Hudterapi*
 - *Ortopediteknikkfaget*
 - *Portørfaget*
 - *Tannhelsesekretær*

Eller

- Realkompetansevurdering

Om realkompetansevurdering

Dersom søkeren ikke har oppnådd yrkeskompetanse eller generell studiekompetanse kan en kvalifisere til opptak på bakgrunn av realkompetanse. Med realkompetanse menes all formell og ikke formell kompetanse som søker har opparbeidet seg gjennom skolegang, arbeid og fritid.

Søknad på grunnlag av realkompetanse skal gis individuell behandling, og søker må dokumentere at de innehar de kvalifikasjonene som gjør at de har kompetanse til å gjennomføre studiet.

Søkere må fylle minimum 23 år i opptaksåret.

I tillegg skal søker dokumentere norskkunnskaper tilsvarende kompetansemålene i vg1 studieforberedende, vg2 i yrkesfaglig utdanningsprogram, eller språkprøve tilsvarende nivå B2.

På kristiania.no finnes utfyllende informasjon om realkompetansevurdering.

Politiattest

Merk at i tillegg til opptakskrav må politiattest fremlegges. For å delta i undervisningen og praksis må studenten stille med politiattest etter Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven), § 27 Krav om politiattest, første ledd. Politiattest må fremlegges før studiestart og kan ikke være eldre enn 3 måneder. Praksis gjennomføres i utdanningens 4. semester. Fagskolen Kristiania kan be om vandelskontroll ved behov.

3. Overordnet læringsutbytte

Alle studieprogrammer ved Fagskolen Kristiania har fastsatt et overordnet læringsutbytte som enhver student er forventet å oppnå etter å ha fullført studiet. Læringsutbytte beskriver hva studenten er forventet å vite, kunne og være i stand til å gjøre som et resultat av læringsprosessene knyttet til studiet. Læringsutbytte er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Kandidaten...

- har kunnskap om kommunikasjon og kommunikasjonsverktøy, metoder og teoretiske perspektiver som inngår i positiv atferdsstøtte
- har kunnskap om biologiske, psykiske og miljømessige faktorer som kan påvirke utvikling og opprettholdelse av atferd som utfordrer
- har innsikt i etikk og verdier som ligger til grunn for tjenesteyting i helse- og omsorgssektoren og relevante lover som regulerer tjenesteytingen.
- har kunnskap om Menneskerettighetskonvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), samt nasjonale anbefalinger og retningslinjer for arbeid med og kvalitet på tjenester til personer som har en utviklingshemming / funksjonsnedsettelse
- kan oppdatere sin kunnskap om positiv atferdsstøtte og om tjenester til personer med utviklingshemming / funksjonsnedsettelse, både faglig praksis og med hensyn til lovverk
- forstår betydningen av at tiltak og tjenester tilrettelegges slik at personer med utviklingshemming / funksjonsnedsettelse oppnår god livskvalitet og deltagelse i relasjoner, aktiviteter og i samfunnet

Ferdigheter

Kandidaten...

- kan anvende kunnskap om positiv atferdsstøtte når kandidaten deltar i observasjon, kartlegging av situasjoner, planlegging og iverksetting av tiltak som fremmer meningsfulle liv ved å øke livskvaliteten
- kan anvende kunnskap om etikk, relevant lovverk og forskrifter i sitt arbeid med mennesker med funksjonsnedsettelser
- kan anvende kunnskap om positiv atferdsstøtte for å tilrettelegge tjenestetilbud og legge til rette for deltagelse i meningsfulle aktiviteter og relasjoner
- kan anvende kommunikasjonsverktøy og metoder innen positiv atferdsstøtte for å øke livskvalitet og skape mestring
- kan finne, bruke og henvise til informasjon og fagstoff som er relevant for faglige problemstillinger i arbeidet med personer, med fokus på økt livsmestring
- kan identifisere og reflektere over etiske utfordringer og dilemmaer i arbeidet med personer med atferd som utfordrer
- kan identifisere sårbarhetsfaktorer og kartlegge behov for iverksetting av tiltaksom har som mål å gi økt livskvalitet og mestring

Generell kompetanse

Kandidaten...

- har forståelse for prinsippene om likeverd og selvbestemmelse i arbeidet med personer med utviklingshemming / funksjonsnedsettelse
- har utviklet en etisk grunnholdning og forståelse, som kommer til uttrykk i at arbeidsutøvelsen er faglig forsvarlig og ivaretar selvbestemmelse og integritet hos personer med funksjonsnedsettelse
- kan utføre individuelt miljøarbeid som støtter opp om personers ressurser og legger til rette for faktorer som fremmer livskvalitet, selvbestemmelse og sosial deltagelse
- kan bygge relasjoner med fagfeller og nærpersoner i samarbeidet om tjenestetilbudet til personer med utviklingshemming / funksjonsnedsettelse
- kan i samarbeid med andre faggrupper, og eventuelt pårørende, utvikle og legge til rette for miljøtiltak og personbaserte støttetiltak for å fremme mestring og økt livskvalitet for brukeren

4. Studiets struktur og faglig progresjon

Fagskoleutdanningen i Positiv atferdsstøtte (PAS) er et deltidsstudium på nett som totalt utgjør 60 studiepoeng.

Emne 1. Etikk, samhandling og kommunikasjon

Emne 2. PAS - Positiv atferdsstøtte

Emne 3. Praksis

Emne 4. Fordypning i PAS

Mer detaljert informasjon om hvert enkelt emne legges ut på Kristianias nettsider i forkant av gjennomføringen.

4.1 Emneoversikt

Beskrivelser av de enkelte emner vil publiseres under aktuelt kull på Fagskolen Kristiania sine hjemmesider. Emnebeskrivelsene inneholder blant annet informasjon om innhold, læringsutbytte, læringsformer, omfang, vurderingsformer, pensumlitteratur og eventuell anbefalt litteratur.

Emne 1 - Etikk, samhandling og kommunikasjon

Studiepoeng: 6

Totalt omfang: 150 timer

Dette emnet gir en helhetlig innføring i sentrale arbeidsformer og metoder som benyttes i helse- og sosialsektoren. Studentene vil lære om studieteknikk, prosjektarbeid, teori- og erfaringsbasert kunnskapsbygging, refleksjon og aktiv læring, samt bruk av informasjonsteknologi som et verktøy for effektiv læring og praksis.

Etikk er en grunnleggende del av emnet, hvor studentene vil utforske menneskesyn, verdier, menneskerettigheter, etiske dilemmaer og refleksjonsmodeller. Kommunikasjon og samhandling er også avgjørende ferdigheter som dekkes, inkludert kommunikasjonsteori, konflikthåndtering, tverrkulturell samhandling og relasjonskompetanse. Emnet inkluderer også kvalitetssikring og lover, med fokus på lover og forskrifter som regulerer sektoren, samt metoder for kvalitetssikring og kunnskapsbasert praksis. Studentene vil også få en innføring i grunnleggende sosiologi og psykologi, som gir en forståelse av de sosiale og psykologiske faktorene som påvirker helse og velferd.

Emne 2 - PAS - Positiv atferdsstøtte

Studiepoeng: 12

Totalt omfang: 300 timer

Dette emnet gir en innføring i de grunnleggende rammene og verdiene som styrer arbeidet med personer med utviklingshemming og autismespekterforstyrrelser. Studentene vil lære om PAS (Positiv Atferdsstøtte) som rammeverk og verdigrunnlag, samt viktige historiske reformer som HVPU-reformen. Emnet dekker også sentrale temaer som menneskerettigheter, likestilling, selvbestemmelse, brukermedvirkning og empowerment. Videre vil studentene utforske konsepter som livskvalitet, aktiv deltagelse i samfunnet, og GAP-modellen som belyser forholdet mellom personlige forutsetninger og samfunnets krav.

Studentene vil bli kjent med positiv atferdsstøtte som en tjenesteyting, inkludert læringspyramiden, aktiv støtte og personsentrerte tilnærminger. Gjennom teoretisk og praktisk kunnskap vil studentene lære om atferdsanalyse, funksjonell analyse og observasjon av atferd, samt biologiske og miljømessige faktorer som påvirker atferd. Emnet dekker også strategier for miljøarbeid, innlæring av alternative ferdigheter, og håndtering av utfordrende atferd, med fokus på rettssikkerhet og relevant lovverk.

Emne 3 - Praksis

Studiepoeng: 6

Totalt omfang: 150 timer

I dette emnet gjennomfører studentene en praksisperiode på egen arbeidsplass innen fagfeltet eller på arbeidsplass som er skaffet for praksisperioden. Her skal studentene arbeide med praktiske oppgaver, problemstillinger og prosesser knyttet til arbeid med positiv atferdsstøtte.

Emne 4 - Fordypning i PAS

Studiepoeng: 6

Totalt omfang: 150 timer

Emnet består av en skriftlig fordypningsoppgave knyttet til praksis. Studenten skal anvende teori og erfaring fra praksis til å drøfte en selvvalgt problemstilling.

5. Undervisningsformer og læringsaktiviteter

En viktig del av undervisningsformene og læringsaktivitetene på fagskolen er at de er praktisk rettet og er relevante med tanke på hva studentene møter ute i arbeidslivet senere. Derfor brukes det mye tid på prosjekt- og casegjennomføring og øvrig arbeidslivsrelevant arbeid gjennom individuelle og gruppebaserte oppgaver. For å sikre god progresjon og at studentene oppnår læringsutbyttet er det også en del veiledning og støtte fra lærer.

Valg av undervisningsformer og læringsaktiviteter er styrt av læringsutbyttebeskrivelsene for studiet. Det forventes at studentene jobber utenfor undervisningstimene både individuelt og i grupper. Hvis det er relevant for tematikken og læringsutbyttet, vil noen av læringsaktivitetene kunne skje på tvers av studier.

De spesifikke undervisnings- og læringsformene for det enkelte emnet fremkommer i emnebeskrivelsen. Noe av undervisningen kan foregå på engelsk eller andre skandinaviske språk.

6. Praksis

I siste semester skal studentene ut i en praksisperiode på 10 uker. Studenten gjennomfører praksisen på egen arbeidsplass. Dersom studenten ikke har en arbeidsplass av faglig relevans, vil fagskolen bistå studentene i å finne praksisplass. Studentene skal selv være aktive i skaffe relevant praksisplass og søke på plassen. Skolen skal godkjenne både praksisplassen og veileder, men vil i tillegg ha et utvalg av praksisplass-avtaler som garanterer studenter, som ikke selv har funnet egnet sted, en mulighet til praksisplass og veiledning.

Hensikten med å ha studentene ute i praksis er å øke relevanskvaliteten av utdanningen ved å knytte teori og arbeidsrelevante situasjoner sammen. Praksisen skal også gi studentene et realistisk innblikk i framtidig yrkesutøvelse. Samtidig videreutvikles viktige ferdigheter i en realistisk setting og under veiledning.

Studentene skal få kunnskap om hvordan en bedrift er organisert, hvilke arbeidsoppgaver som tilligger bedriftens ansatte og hvordan disse utføres. Praksisperioden skal gi studentene en forståelse for bransjen i forhold til studiets teoretiske og praktiske tilnærming, og skal videre gi forståelse for bedriftskultur, de ansattes rammer, utfordringer og forutsetninger. For studentene vil gjennomføring av en praksisperiode berike opplæringen. Dette blant annet fordi de vil utvikle kunnskaper og ferdigheter knyttet til fagområdet som vanskelig kan overføres i en undervisningssituasjon. Videre vil studentene både kunne se hensikten med undervisningsgrunnlaget og kunne reflektere over sammenhengen mellom teori og praksis.

6.1 Organisering av praksis

Det er Fagskolen Kristiania som har ansvaret for at praksisperioden er kvalitetssikret. Praksisen er en viktig del av utdanningen, og studentene skal ha faglig utbytte av det som skjer.

Studentene skal i tilknytning til gjennomføring av praksisperioden få tildelt en praksiskontakt fra skolen som koordinerer oppfølging og veiledning av studentene. Studentene vil også få tildelt en praksisveileder fra praksisbedriften som har et spesielt ansvar for tilrettelegging og oppfølging i perioden. Praksisveileder fra praksisbedriften skal ha erfaring og kompetanse fra fagområdet og skal videre ha ansvars- og arbeidsoppgaver knyttet til dette. Praksisveilederen vil være

bedriftens kontaktperson overfor skolen. Praksisveilederen ved praksisbedriften vil sette av tilstrekkelig med tid til veiledning og oppfølging av studenten i praksisperioden.

7. Vurdering

I løpet av studiet vil studentene få både formativ (underveis) og summativ (avsluttende) vurdering. Formative vurderinger har til hensikt å gi studenten tilbakemeldinger på faglig nivå og oppnådd læringsutbytte i det enkelte emnet. Formativ vurdering er en vurdering for videre læring, og hensikten er å fremme videre læring hos studenten. Den summative vurderingen har til hensikt å vurdere i hvilken grad studenten har oppnådd læringsutbyttet mot slutten av emnet eller studiet som helhet, det vil si en vurdering av læring.

7.1 Eksamens- og vurderingsordninger

Eksamen blir vurdert til bestått /ikke bestått **eller** etter gradert skala (A-F hvor F er ikke bestått). Alle eksamener må være bestått for at studenten skal få vitnemål. Mer informasjon om eksamensgjennomføring blir publisert i emnebeskrivelsen på Kristianias nettsider og i læringsplatttformen.

Samtlige emner avsluttes med en emneoppgave. Avsluttende emne vil både ha intern og ekstern sensur.